

Justitiedepartementet

Remissvar – Narkotikastraffutredningens betänkande Synnerligen grova narkotikabrott (SOU 2014:43)

Sammanfattning: Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens bedömningar och tillstyrker dess förslag.

Det kan inledningsvis konstateras att utredningen gjort en förtjänstfull genomgång av gällande rätt och framförallt av rättspraxis inom narkotikaområdet. Denna kommer att utgöra en värdefull vägledning vid rättstillämpningen.

Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens bedömningar och tillstyrker dess förslag. Myndigheten önskar lämna några synpunkter på aktuella frågor.

8.2 – Behov av ändrade straffskalor?

Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens resonemang där den, efter bl.a. jämförelse med andra brottstyper, konstaterar att aktuella straffskalor är ändamålsenligt utformade och tillräckligt vida för att möjliggöra differentierade bedömningar. Myndigheten instämmer också i att höjda straffmaximum inte är förenliga med principerna om proportionalitet och ekvivalens. Således ansluter sig Åklagarmyndigheten till utredningens bedömning att straffskalorna beträffande de grova narkotika- och narkotikasmugglingsbrotten inte bör höjas.

Åklagarmyndigheten delar också utredningens synpunkter kring vad som kallas det generella straffvärdemässiga mängdtaket. I den internationella jämförelse som gjorts konstateras att svensk rättstillämpning i någon mån avviker när det gäller brott som avser stora mängder narkotika. Åklagarmyndigheten konstaterar också, i likhet med utredningen, att det saknas ett tydligt stöd för att ställa upp ett straffvärdemässigt mängdtak. Som utredningen fört fram är det bl.a. mot den bakgrunden viktigt att det görs klart att man vid rättstillämpningen inte är bunden av något sådant tak.

8.3 – Behov av ändrade kvalifikationsgrunder för grovt narkotikabrott och grov narkotikasmuggling?

Det kan konstateras att kvalifikationsgrunderna för de grova narkotika- och narkotikasmugglingsbrotten som finns i nuvarande brottsstadganden fungerar väl. Utredningen har föreslagit att de ska behållas och Åklagarmyndigheten instämmer i den bedömningen.

8.4 – Straffskalorna för grovt narkotikabrott och grov narkotika-smuggling delas upp

Åklagarmyndigheten tillstyrker förslaget som lämnas i betänkandet om en uppdelning av straffskalorna för de grova brotten.

Några särskilda kvalifikationsgrunder för de synnerligen grova brotten föreslås inte. Att sådana anges i bestämmelserna skulle vara önskvärt utifrån intresset av tydlighet. Som utredningen pekat på har dock en sådan lagstiftningsteknik nackdelar. Åklagarmyndigheten instämmer i utredningens bedömning att den bästa författningstekniska lösningen är att inte ange några särskilda kvalifikationsgrunder för de synnerligen grova brotten utan låta de vara de samma som för de grova brotten.

Det finns skäl att särskilt uppmärksamma de fall där den hanterade mängden narkotika framstår som mycket stor och där utredningen anser att denna situation bör kunna träffas av straffskalan för de synnerligen grova brotten. Denna situation, som torde vara tämligen vanligt förekommande, är de fall där en misstänkt kan kopplas till ett stort beslag av narkotika men där några ytterligare kvalifikationsgrunder inte kan visas vara för handen. I dessa situationer så talar mängden narkotika i sig för att gärningsmannen haft i vart fall ett likgiltighetsuppsåt till att gärningen varit ett led i en organiserad verksamhet och utförts i vinstsyfte, även om det inte är visat att gärningsmannen haft närmare kännedom om detta. Det är därför enligt Åklagarmyndigheten viktigt att betona att mängdfaktorn kan verka som en exklusiv grund för att kvalificera brottet som synnerligen grovt. Åklagarmyndigheten ställer sig dock bakom utredningens synpunkter där det framhålls att vid bedömningen av om ett brott är att anse som synnerligen grovt så måste hänsyn tas till samtliga relevanta omständigheter, och även till sådana som inte särskilt anges i anslutning till det grova brottet.

Detta yttrande har beslutats av riksåklagaren Anders Perklev. I handläggningen av ärendet har vice överåklagaren Peter Lundkvist deltagit. Kammaråklagaren Carl Mellberg har varit föredragande.

Anders Perklev

Carl Mellberg